

KARALTI

Ayşe Ünüvar

■ Arabanın farında bir karaltı. Yol ıssız. Gece yarısına çeyrek var. Bugün gibi hatırlıyorum bazı direklerin lambaları yanmıyor. Sanki o güne has... Gariplikler sabah başladı aslında. Olanların beni şaşırtmasına engel olamadığım o günün gecesiydi işte. Eve gidiyordum. Ablam da yanımda. Hava biraz soğuktu. Lambaların kör ışığında zaman buğulanıyor gibiydi. Bir anda radyo sustu, tüm lambalar söndü. İçimi ürperten bir sessizlik sızdı arabanın içine. Dikizden baktım gelen giden yoktu. Farın ışığındaki karaltıdan emindim artık. O gitti, ben gittim. Oldukça yavaştı. Gecenin bu saatinde, bu tenhada ne işi vardı? Bir derdi olmalıydı ya da yolunu kaybetmiş biri. “Orada biri var!” dedim. Ablam beni işitmedi. Radyonun kanallarını karıştırmaya devam etti. Cızırtılı sesler böldü sessizliği. Ses bir gelip gitti sonra. Kadın şarkıcı dilini yutmuş gibi oldu. “Orada biri var!” dedim. “Ne oldu bu radyoya ya!” dedi ablam. Sustum ve yavaşça ilerlemeye devam ettim. Bir ara fark etmiş olacak arkasını döner gibi oldu. Kızcağızı korkutmak istemiyordum. Akli başında her vatandaş gibi yardım etme niyetim. Bir başına. Kız kısmı! En sevmediğim laftır aslında ama bu saatte benim de içimden bu geçti nedense. Kendime kızdım sonra. Benim yolum birazdan sola sapacaktı. Kız yürümeye devam ediyor, ablam radyo kanalını bir türlü bulamıyor, karanlık git gide koyulaşıyordu. Yalnızlık nasıl pusu kurardı insana? Olmazlar nasıl olur, bilmezler nasıl bilirdi? Her şeyi bilmek ister miydim mesela? İsterdim desem büyük bir yük bu! İnsan hassas kaldıramaz bunu. Doğrusu benim gibi yufka yürekli birinin kaldırabileceği bir şey değil! Eee madem yufka yüreklisin şu kızın peşinden git. Ne olacak yani? Belki sana ihtiyacı olacaktır? “Her gördüğün iyi değildir, yanılırsın bak.” Annem bu! “Sen zaten safsın anlamazsın ki hile hurdadan!” Babam! “Kızım ya dünya dönüyor sen hâlâ akıllanmadın!” En yakın dostum. Dost demeyelim, dost böyle demez. Dememeli... Karanlık, içindeki en kör

sessizliği salıverirken sapağı geçtim. Böyle bir başınaydı. Benim karşıma çıkar-
dı Tanrı. “Benim sorumluluğum var!” diyen sese kulak kesildim. Bazı ışıklar
yanıp söndü. Yanıp söndü. Radyo cızırdadı ses geldi. Bir kadın kendi sesinden
utanır gibi şarkı söylüyordu ama ses yine gitti. Çevre yolunun il komşusuna
çıkan levhaya geldiğimizde dönüp yine ardına bakar gibi oldu. Belki bir kor-
kuydu bu. Belki de çığlık. Yardım ister gibi. Sessiz bir çığlık... Camı aralayıp
eğildiğimde çiğdem yüzlü bir genç kız gördüm. Annem böyle derdi, sarışın
güzel kızlara... Yardım edebilir miyim? Hayır teşekkürler! Buraya en yakın yer
çok uzak bilginiz olsun! Minibüslerin durağına gidiyorum. Memlekete gide-
ceğim de... Otogara mı yani? Minibüslerin durduğu yere. La havle! Tamamdır
işte: “Eski Garaj”dan bahsediyorsun! Evet öyleymiş. Tam aksi istikamettesin.
Burası çevre yolu, biraz ileride otobana çıkarırsın ki bu saatte hiç sağlıklı değil.
Eğer istersen, bana güvenirsen yani, seni “Eski Garaj”a götürüyüm, bu saatte
pek minibüs bulunmaz ya yine de bir bakalım... Olur, dedi hiç üstelemeden.
Olur. Oldu ve arabaya atladı. Sırt çantası dışında omzunda büyük bir bez çanta
vardı. Biraz gidip ilk kavşaktan döndüm. Ses yok. Aynadan arada bakıyorum.
Başı yerde. “Eski Garaj”a dedim pek bir sesle. “Pek bağır duyayım.” derdi baba-
annem ama kimse duymadı sanki. Ne ablam ne çiğdem yüzlü kız. Saçları kızıl
değil ateş gibi bir şeydi ve o uzun düz saçları çiçekli diye düşündüğüm bir şal
ile bağlamıştı. Üzerine hiç bakmamışım. Ne giymişti hiç hatırlamıyorum. Ak-
lımda sadece yüzünün saçlarının ve şalının rengi kalmış. Ateş gibi. Turuncu.
Çiğdem desek daha bir uyar aslında. Ne sorsam suskun kalıyordu. Merakımı
yenemediklerimi üsteleyip durdum. Üniversiteye yeni gelmişti. Birinci sınıf.
Üç haftadır buradaydı ve eve bu ilk gidişiydi. Babası bir markette kasiyerd
anesi ise aynı marketin temizliğine bakıyordu. Üniversite kampüsünün çıkışın-
daki yurttan kalıyordu ve arkadaşları ona yolu böyle tarif etmişlerdi. Yurttan
dümdüz aşağıya in ve hiç sapmadan sanayi yoluna kadar yürü... Sanayiye ya-
kın bir yerdi rastladığımda ama sanayi artık çalışmıyor, dükkânlar depo ola-
rak kullanılıyor, geceleri de kimse olmuyordu... Kızlar bunu kandırmışlardı
anlaşılan... Üniversiteli zamanlarım geldi aklıma. Yeni gelenlere yapılan yurt
şakaları. Bazıları çok ağır olurdu ama çömez hiç sesini çıkarmazdı. Bir işin çö-
mezi olmaya gör! Oysa yaşamda birine rehberlik etmek elinden tutmak yolu
göstermek ne kadar kıymetliymiş ki insan bunu ileri yaşlarında anlayabiliyor.
Ben hiç kimseye böyle bir şaka yapmamıştım ama bana da en ağır olanlarından
birini yaptıklarını hatırladım oracıkta. Zihnim beni o zamanlara, her şeyin ye-
nisi olduğum çiğ zamanlara götürdü. Umut etmenin bile elimizden alındığı
zamanlara... Kim bilir diğerine şaka yollu zarar verenler daha mutludur belki.
Yaşamda örnekleri çok bunun. Ah alanların, yarı yolda koyanların, zalimlerin,
derbeder belleyip gelip gidip vuranların ekmeği tam oluyor nedense! Ya da biz
böyle görüyoruz karşıdan ama hayat kötülerini hep öne geçiriyor. Neyse, ömrü-
mün her yeni günü kötü olmamaya karar verdim ben. Bu da kendimce bir iyi-
likti. Korku yolundan bir kız almıştım arabama ve garaja gidiyordum. Gittik.
Bir tane minibüs vardı ve bir buçuk saat sonra kalkacaktı. Kıza baktım. Başını

eğdi olur anlamında. Bayan yanı deyip bileti kestirdim. Üzerine biraz da para koyup kızın cebine usulünce sıkıştırıverdim... Yazıhanede bilet satan adamdan başka kimse yoktu. Ne bekleyen ne beklenen. Gönlüm razı olmadı, kalan saatte yanında bulunmak daha doğru geldi ve karnın aç mı? Bir şeye ihtiyacın var mı deyiverdim. Ablam arabanın karanlık camından bize bakıyordu. Cevap vermedi. Bir yerde okumuştum, susmak “evet” demektir... Hadi, dedim soğukta burada beklemeyelim; açık bir yer varsa bir şeyler yiyelim, zaten benim de karnım acıktı. Yürüdük. Çantasını adamın yanına bırakmaya gönlü olmadı. Hangi bölümde okuduğunu sordum bir şeyler yerken, fizik tedaviye gelmiş. “Ne güzel!” dedim, ellerin şifalı gelsin hastaya. Güldü. İlk defa gülüyordu. “İstemeden geldim, tercih hatası.” dedi. Hep öyle olur, dedim. Gülüştük. “Üzülme, hepimiz böyle keklendik.” dedim. Tuhaf tuhaf baktı yüzüme ve garsonun getirdiği kahveyi yudumlayıp, içim ısındı çok üşümüşüm dedi. “Üşüme!” dedim, üşüme kendine getirir insanı, biraz olsun rahatladın mı? “Daha iyiyim şimdi. Hava karanlık olunca zihnim bulandı demek. Yürüdüm gittim aşağıya doğru. Ne bileyim garajın ters tarafta olduğunu? İis cis yoktur geceleri, oradan bari anlamalıydın ama neyse artık geçip gitti.” Anı olarak kaydedersin akıl defterine. Anı mı? Evet, hepimiz öyle yaptık. Anılar için uzun bir yaşam gerek! O uzun yaşamın başındasın şimdi. Güldü ve kahvesine devam etti. Üçüncü kez gülüyordu. Gözleri derin kuyu gibiydi ve birden solup gitti çiğdem yüzü. Yanakları bir anda pörsüyüp karardı sanki. Gözlerimi ovalayıp bir daha baktım. Güzel yüzü yerine gelmişti. Bir fehim deyip üstelemedim. Vakit dolunca minibüslerin durduğu yere kadar yürüdük ve adını sormadığımı hatırladım. Adından önemli ne vardı ki hayatta? Ama ben en önemliyi sormayı yine unutmuştum. Ne gariptir, geriye bir adımız kalıyordu oysa. O da seni anan birileri varsa! “Hayat...” dedi tam binerken. “Hayat!” dedim minibüs uzaklaşırken el sallayıp; görüşelim mutlaka. “Kahvemi içmeye gel ofise!” diye de ekledim bağırarak. Evet bağırarak. Buz gibi bir gece yarısı uzaklaşıp gitti. Hayat ne garipti! Yani yaşam garip şeyler çıkarıyordu insanın karşısına. Üniversitede hocamız şöyle derdi: *Anbean ne yaşarsan matematiği var bunun. Var hesabını sen yap!* Bu çiğdem yüzlü kızla neden karşılaşmıştım? Hep kaldığım matematikten bugün geçmiş miydim? Eyvahhhh ablam! Arabada buz tutmuş olmalı...

O gece, yani gecenin kalanında uyuyamadım. Sabaha yakındı geçmişim. Bir rüya gördüm. Dünya kapkaranlıktı ve gün doğsun diye insanlar Tanrı'ya yalvarıyorlardı. Karanlık, soğuk ve ıssızdı. Sadece sesleri duyuyordum çünkü. Kimse birbirini görmüyor, konuşmuyor, dokunmuyordu. Bu ölüm müydü, anlamadan uyandım. Çetrefili hiç sevmem. Çetrefilin matematiği var mı onu da bilmem. Düz bir mantığım var benim. Düz bir hayatım. Dümdüz beklentilerim...

Bir başka gündü. Kahvemi yudumlarken bu kız birden aklıma geldi. Ne gelmiş ne aramış ne de teşekkür etmişti. Telefonumu kaydettiğini de hatırlayınca kalkıp fakülte yoluna düştüm. O gece yaşadıklarımı birçok kişiye anlatmış,

gençlerin dikkatli olması gerektiğini bile salık vermişim kendimce. Vardım. Fakülte sekreterinden yardım isterken bölüm hocalarından biriyle karşılaştım. Odasına davet edip kahve söyledi. Geçen yıl bir programa beraber katılmıştık. Oradan bir tanışıklığımız vardı. Sadede gelip bir öğrencilerini aradığımı ve acilen bulmam gerektiği söyleyince, sekreteri arayıp bilgi verdi. Soyadını bilmiyordum. Adı Hayat. Bilmem nereden gelmiş. FTR 1. Sınıf. Kampüs çıkışındaki yurttan kalıyor. Sekreter genç bir zaman sonra böyle bir öğrenci olmadığını söylemek için odaya geldi. Mahcup olmuştum. Yalancı çıkmışım gibi bir şey hissettim Hoca Hanım'a karşı. "Belki adını yanlış hatırlıyorsunuzdur. Önemli bir konu ise öğrenci işlerinden kayıt istetip fotoğraflara bakalım..." "Olur." diyebilirdim en mahcup hâlimle. Olur! Demek bu kız beni kandırmıştı. Belki de gece gece yurttan kaçmıştı. Erkek arkadaşıyla kavga edip kendini ıssız yollara atıp arkamdan gelecek mi diye bakarken ben saf çıkmıştım karşısına ve zorla ona iyilik etme derdine düşmüştüm. Belki de arkadaşlarıyla "Keklemek neymiş kadına iyice belletmişsin!" diye gülüyorlardı arkamdan. "Dünya dönüyor, sen hâlâ akıllanmadın!" dedi içimden arkadaşım. Dostum değil ama... Kendi kendimle konuşuyor, bir yandan da Doçent Hanım'a bilgi geçiyordum. Vay saçları kızıldı. Kızıl da değil de güneşe benziyordu. Ateş daha doğru kelime... Hay senin, dedim içimden hay senin matematiğine! Bak her şey sayı olmuş. Kandırmak, keklemek bile. Sen hâlâ sıfatların derdindesin. Hangi kızıl olduğunun ne önemi var! Sekreter oğlan elinde bir defterle içeri geldi sonra ve bütün cevaplar o defterin içindeydi. Doçent Hoca hiç yüksünmeden benimle beraber defteri inceledi. Kızın ne adı vardı ne de fotoğraflardan herhangi biri o kızı benziyordu. "Öyle bir öğrencimiz bulunmuyor." dedi genç sekreter ama belki üst sınıflardan biridir hocam." dedi Doçent'e ve gitti. Kadın bana bir de çay söyledi. Bekliyoruz birlikte... Yüzüm ne renge girdi bilmiyorum ama Doçent Hanım, "Borç falan mı verdiniz?" demez mi? "Keşke borç olsaydı!" dedim keşke borç olsaydı... İyiliğe her adım attığımda... "Neyse Hocam!" dedim. Neyse değerli vaktinizi aldım lütfen affediniz! "Ne demek!" dedi ben çıkarken ama tam kapıda sekreter oğlan yakalamaz mı! Elinde üç defter daha. Üst sınıfların kayıtları. Odaya geçip tek tek baktık! Yoktu. Keklenmişim. Hayatın karşısında ben hep çömezdim. Annemin dediği gibi. Kaç yaşına gelirim geleyim sabi sübyan bir velet beni kandırabilirdi ve bunun adı matematikti. Adı batsın eğitim hayatım boyunca hep kaldım o dersten! Yine kaldım işte! Hayat dersinin birinden daha. Bunca başarının hiçbir önemi yok halk arasında. Tek önemli olan şey kandırmak ama kanmamak. Yine kandım iyi mi! İyi değil! Fakülteden çıktım ve arabayı yurt yoluna sürdüm. Yurdun müdür yardımcısı sınıf arkadaşımı ta liseden. Onu bulup durumu en açık hâliyle anlattım. İlk cümlesi şu oldu: *Buluruz merak etme!* İkinci cümlesi ise "Ya sen eskiden de böyleydin, sana ne insanlardan, herkes başının çaresine kendisi baksın!". Taş gibi oldum. Neredeyse çıkıp gideceğim müdüriyetten. Anladı ve "Dünya dönüyor sen hiç değişmiyorsun be kızım, hemen bozulma!" dedi. Bozuldum. Hem de çok... Bırak, dedim ben yine kalayım matematikten... Bilgisayarı açtı. Kimlikleri bir

bir taradı. FTR dışındaki bütün bölümlerin bu yurttaki kalan öğrencilerini de yokladı. Yok... “Boş verrr evden kaçan biriydi herhâlde. Sana denk gelmiş takma kafana!” deyip beni uğurladı. O günden beri hayatın matematiğine kafa yorup duruyor değişmeye karar verip verip vazgeçiyordum ki ablam bize gelince konuyu açıp o geceyi hatırlattım.

“Evet” dedi bir gece yarısı.

Evet, çok soğuktu.

Çevre yolunda evet.

Gidip bilet aldın evet.

Ben arabada bekledim sonra oturup kahve içtik evet.

Kız mı?

Ne kızı?

Hangi kız?

Sen, ben bir de hayat vardı masada...